

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
JAVNE RASPRAVE O PREDLOGU AMANDMANA I NA USTAV BiH
U ORGANIZACIJI USTAVNOPRAVNE KOMISIJE PREDSTAVNIČKOG DOMA
I USTAVNOPRAVNE KOMISIJE DOMA NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH
održane dana 12.03.2009. godine u Mostaru

PREDSJEDAVALJUĆI
ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane dame i gospodo, pozdravljam vas u ime Ustavnopravne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Ja sam Šefik Džaferović, predsjedavajući te komisije.

Kao što vam je poznato Parlamentarna skupština BiH je na 47. sjednici Predstavničkog doma od 04. marta 2009. godine i na 26. sjednici Doma naroda od 05.03. ove godine usvojila Prijedlog amandmana I na Ustav BiH u prvom čitanju. Oba doma Parlamentarne skupštine BiH usvojila su zaključke kojim su ovlastili ustavnopravne komisije da zajedno organiziraju javne rasprave o Prijedlogu amandmana I na Ustav BiH koje će trajati od 05.03. do 20.03.2009. godine prema sljedećem rasporedu: Brčko 11.03.2009. godine u 11:00 sati, sala Skupštine Brčko Distrikta BiH, Tuzla 12.03.2009. godine u 11:00 sati, sala Skupštine Tuzlanskog kantona, Banja Luka 12.03.2009. godine u 14:00 sati, sala Narodne skupštine RS-a, Mostar 12.03.2009. godine u 11:00 sati, sala Gradskog vijeća Grada Mostara i završna ili glavna, kako god hoćete, završna javna rasprava će biti održana u Sarajevu, 17.03.2009. godine u 11:00 sati u Velikoj sali Parlamentarne skupštine BiH.

Mi se danas, dakle nalazimo ovdje u Mostaru. Ja vas još jedan puta pozdravljam u ime Predstavničkog doma i njegove Ustavnopravne komisije. Samnom ovdje su još kolege: Lazar Prodanović i Velimir Jukić, članovi te komisije. Sa nama ovdje, ispred Doma naroda, zamjenik predsjedavajućeg te komisije, dakle Ustavnopravne komisije Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, gospodin Slobodan Šaraba i ja ga pozivam da vam se obrati, da vas pozdravi.

Gospodine Šaraba izvolite.

SLOBODAN ŠARABA

Zahvaljujem gospodine Džaferoviću.

Dakle, uvaženi prijatelji ja vas pozdravljam u ime Ustavnopravne komisije Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH.

I, kao što je rekao moj kolega, mi danas ispred sebe imamo Amandman na Ustav BiH i obavezu da ga razmotrimo u javnoj raspravi koja se održava u više gradova BiH. Ja sam uvjeren da ćemo mi danas kroz raspravu doći do odgovora na pitanje a ono se tiče konačnog rješenja ustavnopravnog položaja Brčko Distrikta. Vjerujem da ćemo kroz ovu raspravu doći do pravih diskusija, konstruktivnih rješenja i omogućiti na kraju da Parlamentarna skupština BiH u svojoj

proceduri usvoji ovaj amandman i time konačno realizuje status Brčko Distrikta kroz njegovu arbitražnu odluku kako je to postavljeno.

Još jednom vam se zahvaljujem.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam gospodine Šaraba.

Poštovane dame i gospodo koncept javne rasprave, kako je osmišljen od strane obje komisije, ustavnopravne komisije oba doma Parlamentarne skupštine BiH, je dakle da komisija neposredno obavi rasprave u mjestima i u vrijeme kako sam to maloprije pročitao. Osim toga mi smo uputili pisma predsjedavajućim svih vijeća i predsjednicima svih skupština opština u BiH da razmotre tekst Amandmana i da nam dostave svoje prijedloge, mišljenja i sugestije u ovom vremenu održavanja javne rasprave od 05.03. do 20.03.2009. godine, kao drugi vid ili oblik komunikacije sa javnošću. I treći vid ili oblik je mogućnost svakog građanina ove zemlje da se, putem javnog poziva, odazove neposredno nekom od ovih mjesta, kada mi neposredno vršimo javnu raspravu ili organiziramo javnu raspravu ili da putem pisma ili putem elektronske pošte se obrate na odgovarajuće adrese Parlamentarne skupštine BiH sa svojim sugestijama, prijedlozima i mišljenjima.

U postdejtonskoj BiH, rekao bih u demokratskoj BiH uopće, ovo je po prvi puta jedna aktivnost ove vrste. I kako ova aktivnost ima dvostruki značaj, njen zadatak, prvenstveno zadatak je da se čuje glas javnosti vezano za tekst Prijedloga amandmana. Ali pošto presedan igra vrlo važnu ulogu u životu svakog društva pa i bosansko-hercegovačkog društva i budući da je ovo prva aktivnost te vrste u BiH, uopće nakon Dejtona, a u demokratskoj BiH uopće, drugi značaj ove aktivnosti je u tome što ćemo ovom aktivnosti može biti uspostaviti jednu dobru praksu kada su izmjene najvažnijeg pravnog akta u našoj zemlji u pitanju.

Dakle, kako sada uradimo tako će nam biti i u budućnosti a demokratski svijet ovoj vrsti aktivnosti pridaje veliku pažnju i ja se nadam da će u nekim budućim raspravama sale, u kojima će se pojavljivati poslanici i delegati Parlamentarne skupštine BiH, kada budu obavljali javnu raspravu, biti punije. Ovo je zaista važno i ne treba ovom prilikom trošiti više riječi o značaju ove aktivnosti. Jednostavno Ustav kao najviši pravni akt, njegove promjene moraju podlijegati jednoj najširoj javnoj raspravi i mora se čuti najšira javnost u svemu onome šta ta riječ može da znači kada je BiH u pitanju.

Mi smo, u svojoj odluci o održavanju javne rasprave, ja se izvinjavam ovo moram isključiti, dakle za svako od ovih mjesta i za svaki od ovih gradova odlučili se da pozovemo neposredno određeni broj ljudi i uputimo opći poziv javnosti. Kada je Mostar u pitanju mi smo pozvali, dakle gradonačelnika Mostara, članove Gradske uprave Grada Mostara, predsjedavajućeg Gradskog vijeća Grada Mostara i zamjenike, predsjednika i članove Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona, Komisiju za zakonodavno pravna pitanja Skupštine Hercegovačko-neretvanskog kantona, dekana Pravnog fakulteta Univerziteta u Mostaru, dekana Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, predsjednika Kantonalnog suda u Mostaru, kantonalnog tužioca, predstavnike nevladinih organizacija i medina i, naravno pozvali smo sve građane ovoga područja da se odazovu na naš poziv.

Danas se, kao što rekoh, istovremeno u Tuzli i Banja Luci obavljaju javne rasprave. Na javnoj raspravi u Banja Luci, ispred naših komisija prisustvuju: gospodin Martin Raguž, Momčilo Novaković, Halid Genjac i ja mislim da ispred Doma naroda Ivo Miro Jović prisustvuje na javnoj raspravi. U Tuzli ispred Ustavnopravne komisije Predstavničkog doma su: gospoda Drago Kalabić, Ekrem Ajanović, Adem Huskić, ispred Doma naroda gospodin Sulejman Tićih i ne znam ko još ispred Doma naroda.

Nakon što čujemo šta vi mislite o svemu ovome mi ćemo nakon završene javne rasprave održati sjednicu komisije i uputiti konačan Prijedlog amandmana na usvajanje, odnosno raspravu i usvajanje u Parlamentarnu skupštinu BiH. Očekujemo da ta sjednica bude u periodu od 23. pa do 30., da budu sjednice oba Doma Parlamentarne skupštine BiH.

Tekst Prijedloga amandmana koji je usvojen u prvom čitanju 04.03. od Predstavničkog doma i 05.03. od Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH glasi:

U Ustavu BiH, nakon člana VI.3. dodaje se novi članak VI.4. koji glasi:

“... – Brčko Distrikt BiH

Brčko Distrikt BiH koji postoji pod suverenitetom BiH i spada pod nadležnosti institucija BiH, onako kako te nadležnosti proizilaze iz ovog Ustava, čija je teritorija u zajedničkoj svojini (kondominijumu) entiteta, je jedinica lokalne samouprave sa vlastitim institucijama, zakonima i propisima i sa ovlaštenjima i statusom konačno propisanim odlukama Arbitražnog tribunala kroz spor oko međuentitetske linije razgraničenja u oblasti Brčko. Odnos između Brčko Distrikta BiH i institucija BiH i entiteta može se dalje urediti zakonom koji donosi Parlamentarna skupština.

2. Ustavni sud BiH je nadležan da odlučuje o bilo kom sporu u vezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlaštenja Brčko Distrikta BiH koji se može javiti između jednog ili više entiteta i Brčko Distrikta BiH ili između BiH i Brčko Distrikta BiH po ovom Ustavu i odlukama Arbitražnog tribunala.

3. Svaki takav spor također može pokrenuti većina zastupnika Skupštine Brčko Distrikta BiH koja uključuje najmanje jednu petinu izabраних zastupnika iz svakog reda, iz reda svakog od konstitutivnih naroda. Dosadašnji članak VI.4. postaje članak ili član VI.5.”

Ovo je tekst Amandmana I na Ustav BiH.

Ja, otvarajući ovu raspravu, a mi smo ovdje došli da, prije svega, čujemo vaše mišljenje, pozivam vas da uzmete učešće u raspravi. Raspravljat ćemo tako što ćete vi podnositi prijave na obrascima, koji se nalaze pred vama, za učešće u raspravi. Ako bude bilo potrebno i ako bude bilo šta nejasno uključit ćemo se i mi koji smo zaduženi da provedemo ovu raspravu.

Toliko u uvodnom dijelu, još možda da kažem da smo jučer, u punom sastavu obje komisije, obavili javnu raspravu u Brčkom i da ćemo u punom sastavu obaviti javnu raspravu, završnu javnu raspravu u Sarajevu 17. ovog mjeseca. Ako smijem da vam kažem, ali da ne utičem na vas i na vaša mišljenja, jučerašnja javna rasprava u Brčkom pokazala je postojanje pune podrške ovom amandmanu od strane svih relevantnih političkih struktura i građana a ovo je

amandman koji se zapravo tiče najviše njih. Naravno, on se tiče i svih nas u BiH i države BiH, ali prije svega njih i on ovako kako je koncipiran uživa i ima njihovu podršku. Čak i neke političke strukture lokalnog nivoa čije se ove centralne strukture kolebaju još uvijek oko teksta amandmana, dakle njihove lokalne političke strukture daju podršku ovom amandmanu. Toliko za uvod.

Sada sa pažnjom ćemo saslušati sve ono što vi imate da kažete. Ovdje već postoji jedna prijava na stolu. Gospodin Hasan Hadžović(?) – nevladina organizacija, ako sam ja to dobro iščitao, skraćena je Pomorsko društvo BiH.

Izvolite.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim. Ovo se snima sve. Ja bih molio da ... na mikrofon ili da dobijete mikrofon u ruke, kako Vam je lakše, pa izvlite.

HASAN HADŽOVIĆ

Pozdravljam sve prisutne i drago mi je da mogu da iskažem svoje slaganje ... sa ovim šta je učinjeno. Ja imam ovdje, napisao sam da bih bio što kraći, da ne bih pričao i td. u širinu i u dužinu – ne Amandmanu za Brčko.

Kao što nam je poznato Dejtonski ustav nikada nije prošao propisanu proceduru u Skupštini BiH. Kao takav Dejtonski ustav, Aneks IV mirovnog sporazuma je trajno nelegalan i sa njime je nelegalna i RS i Federacija. Sa tom činjenicom ostaje nam mogućnost da u budućnosti promijenimo ovu užanu, ovo užasno stanje kreirano Dejtonskim ustavom.

Ovih dana smo svjedoci da vožd iz Laktaša nastoji da taj ustav legalizuje na mala vrata, tako što će po proceduri usvojiti samo jedan amandman i nažalost pri tome nailazi na saradnju političara pod hipotekom u Skupštini BiH. Usvajanjem promjene Ustava zbog Amandmana za Brčko smatraće se da je cijeli Ustav prošao ustavnu proceduru a ne samo Amandman za Brčko. Time će RS i Federacija postati trajna, neupitna i steći pravo na odcjepljenje kao legalna republika, a to je i projekat Karadžića.

Moram se još osvrnuti, javno rasprava, ovo ne bi mogli podvesti pod javnu raspravu. Prisutno je 18 ljudi, jer je organizacija katastrofalna, informacija nula, pogrešno informisani ljudi – sala Gradskog vijeća a ovo je federalna zgrada. Drugo u 11 sati kada ljudi rade, kada su obavezni, to je termin najgori mogući koji se mogao zakazati. Treće, što u pet samo gradova BiH, kako će iz Bihaća, iz Kladaše i td. izjaviti svoje slaganje ili ne slaganje. Mislim da se ovo ne može podvesti pod javnu raspravu. Nažalost i ovaj put naši sumnjivi političari i izdajnici ižele da javna rasprava bude otaljana pro forme radi, da bi opet oni svoje mišljenje podmetnuli kao narodno, da bi narodni muhur udarili na papire odcjepljenja RS-a koja je počinila genocid nad tim narodom.

Čitava Prudska cirkusijada nastaje kada ekonomska kriza i recesija pritišću ovu zemlju i svijet i umjesto hljeba nude nam igara. Prijedlog – predlažemo da se u ovom trenutku ne izglasa Amandman I na Ustav BiH. Amandman o Brčkom mora biti dio sveobuhvatnog paketa ustavnih rješenja. Ništa nije riješeno dok se sve ne riješi. U tom sveobuhvatnom paketu Brčko treba da bude zasebna jedinica lokalne samouprave BiH a ne vlasništvo nekih etničkih entiteta, kondominijuma, kako se to sada nastrano nameće.

Obrazloženje zašto smo protiv Amandmana I.

Mnogi su razlozi, nabrojimo samo neke. Amandmanom se legalizuje RS i Federacija i tako zatvara mogućnost novih ustavnih promjena, jer se tada otvara perspektiva za legalno odcjepljenje RS-a što bi izazvalo nesagledive tragedije naroda koji danas žive na teritoriji BiH. Legalizacija RS-a znači nagrada za genocid, provođenje Prudskog obračuna sa politikom žrtve. Praktično, onemogućavanje svake konkretne pravde koju bi mogli dobiti iz presude za genocid u Srebrenici.

Usvajanjem Amandmana za Brčko ispunjava se jedan od uslova za odlazak OHR-a iz BiH, što sigurno nije sada u interesu BiH, jer OHR u postojećoj situaciji predstavlja nezamjenljiv faktor stabilnosti BiH. Ovo je direktna usluga i spašavanje Dodika od odgovornosti za kriminal umjesto da njegove probleme sa zakonom on rješava a mi da okrenemo BiH putem Evropske unije.

Brčko se nalazi na listi gradova BiH gdje je izvršen najteži zločin genocida za koji Karadžić mora odgovarati na Sudu u Hagu. Nije vrijeme za žurbu. Treba sačekati i prikupiti sve relevantne faktore prije nego što se odlučimo za bilo kakve izmjene a suđenje Karadžiću je relevantan faktor.

Zahtijevamo od predstavnika vlasti da se uspostavi protokol za normalne javne rasprave od početnog a ne od svršenog čina, gdje će biti uključeni svi građani, uključujući BiH, građane u dijaspori, po pitanju svih potrebnih amandmana na Ustav BiH i da se tek nakon procesa konsultacija i usaglašavanja svih potrebnih amandmana krene ka konačnim izmjenama i dopunama Ustava BiH za dobrobit svih njenih građana i prosperitet države.

Tužno je bilo gledati kako se vožd iz Laktaša šprda, ismijava i ucjenjuje naše političare koji, bez imalo ponosa i morala, prihvataju njegove diktate, na sramotu. Dovodite u pitanje imovinu BiH a zna se ko je zakoniti nasljednik. Još treba da date i grunt RS-u kako bi bila prava država.

Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vama.

Prije nego što riječ dobije sljedeći prijavljeni ja sam dužan samo da, javnosti radi, kažem nekoliko rečenica vezano za organizaciju ove javne rasprave.

Mi smo do sada mnogo puta u Parlamentu BiH, Parlamentarnoj skupštini BiH obavljali javne rasprave na različite teme, zakone uglavnom. I, javne rasprave se obavljaju tako što se u Parlament BiH na određeni dan, putem medija, pozovu svi oni koji su zainteresirani da dođu i to je jednostavno metod. Ovo je nešto novo što se sada radi kada je u pitanju Ustav i mi javnu raspravu organiziramo kao jedan vid ... javnosti u pet gradova BiH. To su Banja Luka, Brčko, Tuzla, Mostar i Sarajevo. Ja sam rekao da je drugi vid mogućnost svakog građanina ove zemlje a tome su obaviješteni putem javnih elektronskih javnih servisa i putem pisanih medija, da mogu da iznesu svoje mišljenje do 20. na odgovarajuću adresu Parlamentarne skupštine BiH. I treći vid je pismo svakom Općinskom vijeću i svakoj Skupštini općine u BiH da da svoj stav i svoje mišljenje, naravno ukoliko to želi. Ovo je samo radi javnosti, dakle postoje tri načina i tri .../kratko prekinuto snimanje/... u Brčkom, 17., ako Bog da, u Sarajevu, samo je jedan od vidova ... javnog mjenja.

Ja sam ovo dužan da kažem, izvinjavam se svima onima koji su, može biti, zbog zabune – sala Gradskog vijeća, federalna zgrada, mi smo napisali da je to sala Gradskog vijeća. Sala Gradskog vijeća Grada Mostara je sala u kojoj zasijeda Gradsko vijeće Grada Mostara, to je ova sala, koliko ja znam, ovdje. Izvinjavam se svima onima koji su, možda zbog zabune u situaciji da danas nisu ovdje, ovo traje još uvijek, ali jednostavno to je tako. Ja sam bio dužan da ovo kažem zbog javnosti. Neću ulaziti ni u kakve polemičke stavove niti je to cilj nama danas ovdje. Mi hoćemo da čujemo vaša mišljenja.

Samo još, u uvodnom dijelu, možda bi bilo dobro da vam kažem da je jučer sa nama u Brčkom, a bit će i u Sarajevu na završnoj raspravi, bio prisutan i supervizor za Brčko i zamjenik Visokog predstavnika ambasador Rafi Gregorijan koji je iznio normativni i ustavno-pravni ... Brčko Distrikta BiH od Dejtona pa do danas, njegovu trenutnu poziciju koja je izvan Aneksa IV, odnosno Ustava BiH, a smještena je u Aneksu II član 5. u odgovarajućim arbitražnim odlukama i Statutu, je li, na kojem funkcionira Brčko Distrikt BiH, a ovo je situacija kada se to treba ustavno pozicionirati, dakle uključiti u Aneks IV ili Ustav BiH. Zatim, se osvrnuo na odgovarajuća rješenja iz samoga amandmana. Danas sa nama nije niko iz Vijeća ministara da o tome nešto kaže i ja ću probati samo da u tri rečenice ova tri stava prenesem ono što je juče kazano od strane supervizora.

Dakle, stav 1. ovoga amandmana zapravo je formulacija koja se nalazi u arbitražnoj odluci ili arbitražnim odlukama za Brčko Distrikt BiH.

Stav 2. govori o mogućnostima Brčko Distrikta BiH da se obrati Sudu BiH i tamo su navođena dva slučaja. Ja ću pomenuti samo jedan slučaj koji se desio od Dejtona pa do danas, kada je Brčko Distrikt BiH ostalo zaključeno, da ne upotrijebim drugi izraz, u raspodjeli javnih prihoda u BiH, kada su entiteti sebi uzeli, prema mišljenju ljudi iz Brčko Distrikta, više nego što im pripada a oni nisu imali mogućnost da apeliraju i da se obrate Ustavnom sudu. Dakle, on govori o tome i to je potkrijepljeno tim jednim, dva su primjera ja sam naveo samo jedan.

I, treći stav govori o tome ko može da pokrene ove sporove sada. Osim, dakle članova Predsjedništva, osim predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara, predsjedavajućih i zamjenika oba doma Parlamentarne skupštine BiH, sporove pred Ustavnim sudom, po ovom pitanju, dakle osim ovih, ovdje se upotrijebljava riječ također, mogu da pokreću

i poslanici iz Skupštine Brčko Distrikta BiH pod odgovarajućim uslovima, da postoji najmanje jedna trećina izabраних zastupnika iz svakog reda konstitutivnih naroda. Recimo, taj spor konkretni, o kojem se govorilo tada, za raspodjelu javnih prihoda cijela Skupština Brčko Distrikta je stala na jedinstveno stanovište da su oni zakinuti u tim javnim prihodima ali nisu imali mogućnost da se obrate Ustavnom sudu BiH.

Ovo sam bio dužan da kažem, jer danas nema ovdje nikog od predlagača i ja sam, kao osoba koja vodi ovu javnu raspravu, dužan kazati ove stvari, kako bi ste vi imali sve to na umu i kako biste mogli da, naravno, iznosite vaše što kvalificiranije stavove.

Sljedeći se za riječ javio doktor Pobriš, prof.dr, je li tako, Pobrić Nurko, sudija Kantonalnog suda Mostar i profesor ustavnog prava na Pravnom fakultetu Univerziteta Džemal Bijedić Mostar.

Profesore izvolite.

NURKO POBRIĆ

Hvala lijepo. Sviju vas pozdravljam.

Ja ću se, vrlo kratko, osvrnuti isključivo na Amandman i tekst Amandmana. Ne bih koristio amandman kao povod za neke šire rasprave.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Samo malo glasnije, profesore, i primaknite mikrofon da Vas čujemo.

NURKO POBRIĆ

Kažem, ne bih Amandman, odnosno Prijedlog amandmana koristio za neke šire rasprave vezano za ustavna pitanja koja su svakako aktuelna u BiH.

Činjenica je, što je gospodin Džaferović rekao, da je tekst Amandmana ili bar ovaj njegov prvi stav u stvari na neki način inkorporacija ove arbitražne odluke i s njim u vezi postavlja se pitanje, je li, na koje ja ne znam dati možda odgovor ili nisam baš spreman da dam neki odgovor sa argumentacijom bilo kakve prirode, jeste da li baš Amandman vezan za Brčko, Amandman na Ustav BiH mora u cijelosti poštovati odluke Arbitražnog tribunala za Brčko. Ako mora, to bi značilo da bilo kakva ustavna promjena sada i u buduću mora uvažavati te odluke. Ja sam skloniji mišljenju da bi bosansko-hercegovački ustavotvorac, odnosno da je bosansko-hercegovački ustavotvorac ovlašćen da odstupi od odluka Arbitražnog tribunala. No, nisam siguran da ima sada neku široku argumentaciju u vezi s tim. Ali, ako ne može da odstupi onda, čini mi se da bi bar u nekom, da tako kažem, logičkom ... ili na koncu konca smislenom tekstu amandmana trebalomijenjati neke stvari, s tim da se tim promjenama ne bi diralo u suštinu odluke tribunala. To se prvenstveno odnosi, naravno na ovaj stav prvi koji je prepisan iz arbitražne odluke, pa se na početku kaže da je Distrikt Brčko pod suverenitetom BiH i spada pod nadležnost institucija BiH. I ovo je, da tako kažemo, pravnički gledano, jedna rogovatna formulacija koja može da se tumači na razno razne načine, i spada pod nadležnosti, kao što sam kazao, institucija BiH, onako kako te nadležnosti proizilaze iz ovog ustava, čija je teritorija u zajedničkoj svojini, pa onda u zgradi kondominijumu entiteta. Ja ću ovdje stati.

Dakle, ovo je jedna logična protivrječnost. Ja bih molio predlagača, kažem ne dirajući u suštinu odluke, da se na neki način ... Ovdje se poistovjećuje pojam svojine i pojam vlasništva. Dakle, to su dva potpuno različita pojma, dakle u zajedničkoj svojini, pa onda u zagradi kondominijum. Znamo svi šta je svojina ili možemo to prevesti kao vlasništvo ... kako god hoćete, a ovaj pojam kondominijuma je jedna međunarodno pravna ... institucija koja više nigdje na svijetu ne postoji a ona znači, doslovice, ili značila je, sada samo kao teorijska kategorija u međunarodnom javnom pravu da dvije države ili više država upravljaju zajednički jednom teritorijom. Dakle, ovo se ne može ni bilo kakvim misaonim, pravničkim ili, ne znam, kakvim drugim konstrukcijama ili akrobacijama dovesti u situaciju kakva je de fakto i de jure u Brčkom. Ako bismo preveli to doslovice onda bi to značilo da Distriktom Brčko upravljaju RS i Federacija. One očito ne upravljaju, a onda zašto će nama ovakva odluka. S druge strane da je teritorija Brčko Distrikta u vlasništvu, ... u suvlasništvu, je li, ova dva entiteta, što bi značilo da Brčko Distrikt zapravo i nema svoju teritoriju. Dakle, ovo su sve ... protivrječnosti.

Ja samo apeliram, ako je ikako može, da se ovo, radi ljudi koji čitaju, da se ovo, na neki način, pokuša izmijeniti a da se ne dira u suštinu, da se ne dira u suštinu odluke tribunala. Ja, da vam kažem, opet, da vjerovatno se tu i ne može to dirati sad za sad ništa, je li, bar takvo, vjerovatno, je politički opredjeljenje.

Onda se kaže da je Distrikt Brčko jedinica lokalne samouprave sa vlastitim institucijama. Ja koliko se sjećam ovo da je Brčko jedinica lokalne samouprave ne stoji u arbitražnoj odluci, koliko se sjećam, nisam siguran, nego to stoji u Statutu Brčko Distrikta. Ako znamo, dakle koja ovlaštenja po Ustavu, odnosno bolje reći po odluci arbitražnoj i Statutu Distrikta Brčko ima taj Distrikt, je li, kao teritorijalno politička jedinica onda svakako on nije jedinica lokalne samouprave, on je mnogo više od toga. Dakle, on je u principu jedan ... entitet, treći entitet, jer zapravo ima više ovlaštenja nego kantoni u Federaciji koji se po Ustavu Federacije zovu federalna jedinica. Dakle, ako to stoji u Statutu samo a ne u arbitražnoj odluci, a mislim da stoji, onda ne može, zapravo ne ne može, nego nije ni pravno ni bilo kako, Distrikt Brčko ne može biti jedinica lokalne samouprave, jer ne postoji u svijetu jedinica lokalne samouprave, da ne govorimo uprave ..., koja donosi zakone, koja ima svoje pravosudne organe i td. i td., da ne govorim koje su to sve nadležnosti. Prema tome, mislim da bi i ovo trebalo na neki način preformulirati ako je to moguće, pogotovo ako je samo ovo kategorija ..., ako nije kategorija iz arbitražnog, a mislim da nije. ... što se tiče ovog prvog stava.

Drugi stav, na neki način, mislim da je čak malo i u javnosti bilo polemika ovdje između, kada se Brčko Distrikt javi pred Ustavnim sudom u vezi kojih sporova, pa u tekstu samog Amandmana stoji, ja neću čitati čitav dio nego, - može se javiti između jednog ili više entiteta. Ja bih ipak bio dosljedan sadašnjoj ustavnoj terminologiji da stoji između jednog ili dva entiteta, dakle šta će nam ovo više entiteta. To može da se tumači na ovaj ili onaj način, jer sada stoji u Ustavu kada se odnosi na druge institucije jednog ili više, ono jednog ili dva entiteta. Dakle, ovo – više, mislim da nam je suviše. Treba brisati, po mom sudu, i staviti jednog ili dva entiteta, jer toliko stoji u Ustavu BiH, povodom nadležnosti Ustavnog suda kod ovih tzv. organskih sporova. Dakle, to čisto radi ujednačenosti terminologije.

Takođe stav 3., opet je jedan izuzetak, ja bih ovdje da se Distrikt Brčko stavi u isti položaj kao aktivno legitimirani a pred Ustavnim sudom. Dakle, moj bi prijedlog bio da ovaj

tekst, stav 3. glasi: – Svaki takav spor takođe može pokrenuti 1/4 poslanika, odnosno zastupnika Skupštine Brčko Distrikta BiH i tačka. Jer nema u Ustavu ovog drugog kada su u pitanju drugi predlagači, nema ovo da mora biti te dodatne etničke većine i td. Ne znam zašto je, koji je cilj da to bude ...

Hvala lijepo, to bi bilo za sada.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Profesore hvala Vama lijepo na Vašoj diskusiji.

Ja sam dužan da vam sa zadovoljstvom kažem da ... pridružio i naš još jedan kolega, delegat u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, prof.dr Hilmo Neimarlija, ja ga pozdravljam i sada je ekipa koja je zadužena za Mostar ... Parlamentarne skupštine BiH u punom sazivu.

I, opet samo pojašnjenja radi, samo u odnosu na jednu stvar i u tom smislu će ići moja intervencija. Ja zaista neću, niti želim da utičem na bilo čije mišljenje, jer želimo da čujemo šta vi mislite, samo bih molio da, kada se govori o ovoj odredbi koja govori, koja kaže da je Ustavni sud BiH, dakle u stavu 2., nadležan da odlučuje o bilo kom sporu u vezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlaštenja Brčko Distrikta koji se može javiti između jednog ili više entiteta i Brčko Distrikta BiH, na izvorni tekst Ustava BiH je ukazao na loše prijevode koje mi imamo i ja ću vam pokazati sada ... dokumenta. Recimo, u ovom dokumentu kojeg sam ja dobio kada sam došao 2000. godine u Parlamentarnu skupštinu BiH gdje je Ustav i Poslovnik, piše dakle, jednog ili oba entiteta, u ovom tekstu. Ali kada pogledate izvornu englesku verziju ovoga teksta Ustava, ja je kod sebe imam ovdje, a mislim da je to ono što je mjerodavno, jer mi još uvijek nemamo oficijelan prijevod na naše jezike, dakle govori se o slijedećim riječima – jednog entiteta ili entiteta, dakle jednog entiteta ili entiteta. Dakle, da imamo to na umu a to je izvorni tekst člana 6. na engleskom jeziku, ja ga kod sebe ovdje imam, i on kaže .../ne razumije se/... dakle, to je na engleskom. Ko ima ovaj ... Ustav na engleskom jeziku, samo radi pojašnjenja da, neću nikakav dalje komentar davati.

Izvolite dalje, ko želi da uzme učešće u raspravi? Mi očekujemo vaše prijave, ja vas molim da, slobodno se uključite u raspravu. Ovo je javna rasprava.

_____ (?)
/nije uključen mikrofoni/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam profesore, samo ja, vidite dakle, mi ćemo se truditi jako, mi nismo došli ovdje da držimo predavanje vama. Mi smo došli da čujemo šta vi mislite. To je naš zadatak a mi ćemo svoju odluku donijeti kao izabrani i delegirani predstavnici građana i naroda ove zemlje na mjestu gdje treba o tome da odlučimo. I ovo što danas radimo je da čujemo vas da bismo lakše donijeli odluku, to je cilj javne rasprave.

Ko se sljedeći javio? Dajte nam samo da mogu da pročitam.

Gospodin Ljubo Zovko, dopredsjednik ..., član Zakonodavno pravne komisije Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, to sam htio da kažem, dopredsjednik Skupštine ovog kantona, koliko ja mogu da ..., pa izvolite.

LJUBO ZOVKO

... gospodine predsjedavajući i ostali ... Ja nisam imao namjeru govoriti ali me je predsjedavajući, koji danas vodi ovu javnu raspravu, ponukao da se javim, kada je kazao loš prevod. I neću govoriti, dakle o samom tekstu Amandmana već o proceduri.

Vi imate ovdje u ovome Prijedlogu amandmana, kaže se – u Ustavu BiH iza članka ... i pošto sam pravnik po struci, meni se čini logičnim da bi trebalo da poslije toga stoji Službene novine, Službeni glasnik BiH broj taj i taj, da bi se svi oni koji primjenjuju Ustav, počev od zakonodavne, izvršne i pravosudne vlasti mogli, dakle koristiti tekstom koji je autentičan, koji je objavljen u Službenom glasniku. Stoga ja postavljam pitanje – je li, imali se nakane, prije usvajanja Amandmana, usvojiti i objaviti kompletan Aneks IV, dakle Ustav BiH, što bi, po meni, bio logičan slijed i što bi, mislim da bi bilo pravnički ispravno.

Evo, dakle u tom smislu je moja sugestija. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vama lijepa.

To će biti svakako zabilježeno na naš stenogram.

Sljedeći prijavljeni je gospodin Emir Omerović, Stranka pravde i razvoja BiH. Izvolite.

EMIR OMEROVIĆ

Zahvaljujem se ... i pozdravljam Vas, gospodine predsjedavajući, i sve prisutne ovdje u sali.

Uzimajući u obzir ... ponuđeni tekst Amandmana koji ja ovdje već imam kod sebe, a uzeo sam ga sa jedne od ovih polica, i naslanjajući se na sadržaj diskusija dvojice uvaženih kolega koji su već prije mene ..., profesora Pobrića i gospodina iz nevladine organizacije, ja mu nisam zapamtio ime, izneseno je niz argumenata da ja kao građanin ne bih da sam u Parlamentarnoj skupštini podigao ruku za ovaj amandman, u ovom obliku u kome je ponuđen. Zašto? Teritorija BiH se otima i daje se nekim, po onome kako je gospodin Pobrić objasnio, kondominijum, daje se dvjema državama. Znači, ako je ovaj prijedlog, znači da se ovdje radi o teritorijama, ako mi idemo u bukvalni prevod, jer ... je šturo, ono je surovo, nema crno ili bijelo, i neke, nekih više entiteta, iz ovoga proizilazi i pitanje – je li to mogućnost da tri ili četiri ili, ne znam ni ja koliko entiteta, ukoliko u arbitražnim odlukama ne stoji da teritorija Brčkog jeste teritorija države BiH, a Distrikt ne podrazumijeva, po ovome kako sam ja razumio, vlasništvo nad teritorijom. Sav belaj koji smo mi imali od '92. do '96. je bio zbog teritorije.

Ja smatram, to je moje lično mišljenje, ja neću da ulazim u širu elaboraciju, da se ovaj sadržaj Amandmana mora promijeniti u korist države BiH a protiv entiteta.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam.

Riječ ima gospodin Zajko Čorbadžić, predsjednik Općinskog vijeća Prozor-Rama. Izvolite.

ZAJKO ČORBADŽIĆ

Prije svega želim da pozdravim ovdje sve prisutne i vas koji ste organizovali ovu raspravu i izvinjavam se, malo sam kasnio, pisalo je na drugom mjestu da će biti ta rasprava.

No međutim ovdje što se tiče ove rasprave mislim da je trebalo ipak donijeti malo širu argumentaciju kada je u pitanju Prudski sporazum. Ovdje je nama izvađeno, izvađen jedan dio koji se upravo odnosi samo na ... Međutim, ja ovdje, koliko vidim, stalno se govori o međuentitetskim linijama, arbitražama, zatim kaže – jedan ili više entiteta, pitam se šta se iza toga krije. Zašto se, kada se već razgovara, nije stavilo na papir koliko entiteta, da li će biti entiteta, kakav je to status, zatim ovo kakav je status Brčkog, šta se tu krije. Ovdje se govori – razgraničenje kaže, evo na posljednjoj ovoj strani kaže – razgraničenje između BiH i Brčko Distrikta BiH. Znači, kao da su dvije države. No, međutim ja u svakom slučaju nisam, evo ja, iznosim ovdje svoje mišljenje, nisam za ovako, slušam radio, slušam medije, međutim ovdje se krije nešto drugo a to je podjela, najprije Brčkog, ... OHR-a, zatim stvaranje više entiteta, Sarajevo postaje distrikt i dijeli se, poslije toga isto kao i Brčko na tri dijela, po meni, moja procjena šta se ovdje radi. Zatim, to će biti čvrsta linija razgraničenja, to je dodatno još više vlada u ovoj zemlji i veća administracija.

Zatim, me posebno zabrinjavaju ova trojica, koja su potpisala sporazum, nisu dobili legitimitet da, oni su dobili legitimitet na općinskim nivoima, no međutim oni su našli shodno da osporavaju SIPA-u, ovdje na posljednjem ovome govoru u Mostaru, mislim što je mene iznenadilo od ove trojice i mislim da se ovdje želi iskoristiti sada ova ekonomska kriza. Čuo sam neki dan od jednog od ove trojice da će doći do raspada, što se svakako uz ove dodatne, komplikovanje ovih amandmana, podjela daljnjih u stvari to i želi a znamo da Evropa niti priznaje nacionalizam, niti priznaje jednonacionalne entitete. Ovdje, ja živim u Prozoru, ako vi mislite napraviti entitete, ponovo mene pritjeravati u neki muslimanski entitet, ja sam protiv toga, ja sam na to alergičan. Molim vas ovo nevalja. Ovo, ovo, ovakva stvar što rade ova trojica, po meni, nije u redu. Ja ne želim više humanog preseljavanja i ja, moraćemo se preseljavati ukoliko dođe do entiteta, a Evropa traži, traži nama jednu državu i ne može ... sa tri ... hoćete da natjerate u zemlju ...

Prema tome kad smo već došli trebalo je malo ... šire razgovarati i ovo ovdje ste vi da se samo dijeli Brčko i toliko.

Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vama.

Ko dalje želi da učestvuje u raspravi?

Advokat Ćupina, izvolite kolega.

ADVOKAT ĆUPINA

Ja bih pozdravio sve prisutne i želio bih ... nekoliko par riječi. Naime, ovdje prvenstveno želim napomenuti da ne smijemo zanemariti činjenicu da govorimo o izmjeni, odnosno faktički Amandmanu našega Ustava koji se odnosi na poglavlje Ustavnog suda, poglavlje jurisdikcije. Ovo nije pitanje teritorijalnih nekih pretenzija i teritorijalne neke podjele, nego se govori isključivo o nekoj pravnoj terminologiji i prijedlog konkretnog ovog amandmana jeste da se iza člana VI.3. dodaje se novi član VI.4. a to poglavlje se odnosi na Ustavni sud i to poglavlje se odnosi na jurisdikciju. Ne vidim razloga da se puno zamaramo o nekakvim političkim pitanjima, jer ovdje se radi čisto o jednoj pravnoj materiji koja se odnosi na jurisdikciju.

Apsolutno podržavam ovaj Amandmana I na Ustav BiH iz jednog prostog razloga jer je i ovakav Ustav BiH a pogotovo poglavlje u ovom Ustavu koje se odnosi na Ustavni sud, koje se odnosi na pitanje jurisdikcije je manjkavo i ovaj, i donošenje ovakvog amandmana bi se faktički zaokružilo pitanje procesa jurisdikcije u kompletnoj BiH. U gramatičkom, odnosno u logičkom smislu možda bih imao neke sitne primjedbe na sam tekst ovog amandmana i po meni, da ne bi dolazilo do jedne ..., ponavljanja nekih stvari, a čini mi se ako dođe do tog ponavljanja obično to može biti plod nekih nesporazuma i nejasnoća.

U stavu 1. Amandmana, čini mi se, da bilo bi suvišno riječi onako kako te nadležnosti proizilaze iz ovog Ustava, čija je teritorija u zajedničkoj svojini entiteta, kondominijuma, odnosno entiteta. Po meni ovaj dio bi bio suvišan bez obzira na činjenicu da bi se to vjerovatno ... sa onom arbitražnom odlukom.

Druga stvar jeste u stavu 2. ovoga amandmana kada se govori da dio riječi koji se može javiti između jednog ili više entiteta i Brčko Distrikta BiH, moje mišljenje je da bi ovdje trebalo ispustiti riječ više ali bi stajalo tekst konačni – između jednog entiteta ili entiteta, gledajući sa aspekta akcenta, naglaska, da ne bude tu nesporazuma, jer upravo ova riječ više dovodi ljude u zabunu, dovodi do nekih određenih sumnji i slično tome.

Sve u svemu mislim da je ovo jedan dobar tekst, ... koji treba da prođe u javnu raspravu i treba da se zaokruži ovaj proces jurisdikcije na području BiH. Želim napomenuti da ni u kom slučaju ovakvim izmjenama Ustava ne dolazi u pitanje teritorijalni integritet i politička nezavisnost BiH.

Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vama na Vašem javno iznesenom mišljenju.

Da li još neko želi da govori? Ja vas molim, podstičem vas da učestvujete u raspravi.

Evo, gospodin koji se javio malo prije, ja ću mu sada ponovo pročitati ime, radi stenograma, Emir Omerović ponovo traži riječ, Stranka pravde i razvoja BiH. Imate ponovo riječ. Izvolite.

EMIR OMEROVIĆ

Moram da intervenišem upravo zbog ovoga – vlasništvo entiteta. Entiteti nisu postojali. Prvi entitet je formiran '94. godine. BiH postoji od 1189. godine. Brčko Distrikt je, po ovoj terminologiji, naslonjen odozgo, ovako pada, a dole su ispod entiteti, on je, šta je. Zašto ne može da stoji u ovom, u tekstu Amandmana, ja postavljam pitanje, evo ..., može li da stoji u tom tekstu da teritorija Brčko Distrikta jeste u vlasništvu BiH. Ja sam politički, evo sada protiv entiteta, protiv podjela. Na kraju krajeva kao čovjek se borim, zalažem za ukidanje Federacije .../ništa se ne razumije/... drugog entiteta.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro. Hvala Vama.

Ko želi dalje da govori? Profesore, profesor Nurko Pobrić, izvolite, imate riječ.

NURKO POBRIĆ

Ja samo jednu intervenciju ... Mislim da, na neki način, dolazi do nekih nesporazuma o samoj temi današnje javne rasprave. Dakle, mi ipak govorimo o ovome što jeste amandman i mislim da bi cilj naš bio da damo svoj prilog da taj amandman možda bude bolji, precizniji i td. i td. ... ne širimo diskusiju na neke druge stvari.

Ja bih mogao pričati mnogo što šta, i o arbitražnoj odluci i nju kritikovati, međutim ona je, .../kratak prekid u snimanju/... Ja sam samo kazao može li se eventualno nešto jezički korektnije kazati a da ne diramo u suštinu, jer ne postoji, dakle sigurno politička volja, ne postoji sigurno politička volj da se sada ide u neke radikalnije ustavnopravne zahvate, pa ni u oblasti Brčkog.

Mislim opet, ne bi se ništa suštinski mijenjalo u stavu 1., opet je jedna, posebno to para uši pravnicima kada kaže iza riječi institucijama kaže – zakonima i propisima. Dakle, zakoni i propisi. Možda bi se moglo staviti zakonima i drugim propisima. Dakle, kada kažemo zakonima i propisima opet je to ..., tako da ovo nam nije baš. Dakle, tu se ne dira se arbitražna odluka, sasvim sigurno, ovim ali se precizira nešto.

Eto, to je, neću se više javljati.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam profesore.

Želi li još neko da govori? Kažite Vaše ime da mogu radi stenograma. Dakle, student pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, ime i prezime?

PAULA PRANJIĆ

Paula Pranjić.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Paula Branić, izvolite.

PAULA PRANJIĆ

Moje pitanje isto vezano.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Nema pitanje, komentari, govorite šta hoćete.

PAULA PRANJIĆ

Hvala Vam. Pitanje i ujedno komentar, ne ulazeći u sami Amandman, nego u organiziranje javne rasprave. Hoće li zapisnici sa svih ovih javnih rasprava, uključujući i ovu završnu u Sarajevu, biti objavljeni kod Parlamenta ili kako već, jer ovdje sada isto nema medija, koliko ja vidim, ima, hvala, nego hoće li biti objavljeni za svu javnost? Znači, sami zapisnici i stenogrami da ih možemo uzeti sa web stranice, jer ja sam često ... o nekim javnim raspravama oko zakona i td. pa nisu bili objavljavani ti zapisnici.

Eto, to je samo pitanje. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vama.

Ja, koliko umijem odgovoriti ja ću odgovoriti, dakle a ostalo ćemo dati sekretaru naše komisije da on da odgovor. Ono što ja znam je da će svi stenogrami, dakle svi ovi snimci, sve se ovo snima, mi ćemo snimke, naravno ponijeti sa sobom, oni će se prekucati i to će biti na jednom papiru, je li, sve što je kazano tokom svih rasprava u BiH, ne samo ove današnje, nego i one od juče u Brčkom i danas u Tuzli i Banja Luci i 17. u Sarajevu i to će biti dostupno svim članovima Parlamenta i naći će se na web stranici Parlamenta.

Ako sekretar ima nešto da doda još, evo ja mu dajem mikrofon neka, to je to, je li. E, onda je to odgovor kojeg mi možemo dati u ovom trenutku.

Izvolite dalje.

Poštovane dame i gospodo, ukoliko se više niko ne javlja za riječ ja ću biti slobodan da zaključim ovu današnju javnu raspravu. Ne zaključujući javnu raspravu o Amandmanu generalno, ona traje do 20., samo nekoliko napomena prije nego što se rastanemo. Dakle, do 20. u 17:00 sati moguće je slati primjedbe na web sajt i poštom na Parlament. Mi ćemo zasijedati 23., komisija Predstavničkog doma. Svaki poslanik, a 24. komisija Doma naroda, evo kaže mi kolega, i svaki poslanik će imati sve ovo što se moglo čuti tokom svih javnih rasprava u BiH, kao i ono što je stiglo neposredno od općinskih vijeća ili neposredno od građana na web sajt ili na adresu Parlamenta BiH. Ja vas pozivam da 17., ko god može od vas, dođe na ovu završnu javnu raspravu u Veliku dvoranu Parlamentarne skupštine BiH.

I, da ne ostane dilema ja ću ipak na kraju kazati, dakle kada su entiteti u pitanju ta stvar je uređena članom 1. stav 3. Ustava BiH a on glasi da: BiH će se sastojati od dva entiteta – Federacije BiH i RS-a, u daljem tekstu entiteti. To je definicija unutrašnje strukture BiH a Brčko Distrikt BiH se nalazi, po sadašnjim normativnim rješenjima, je li, ne možemo kazati ustavno pravnim, u Aneksu II koji govori o Sporazumu o međuentitetskoj liniji razgraničenja i relevantnim pitanjima, u članu 5. koji kaže – arbitraža za područje Brčkog. I, na osnovu ovoga je

vođena arbitraža, donesene su odgovarajuće arbitražne odluke, a na osnovu njih Statut Brčko Distrikta i on funkcioniše na osnovu toga. Ovo što mi radimo sada je, dakle Prijedlog amandmana I koji bi se ugradio na mjesto o kojem je, s pravom, govorio gospodić Ćupina, dakle u član 6. koji govori o Ustavnom sudu i o pristupu Ustavnom sudu i gdje bi se, dakle ugradila ustavna pozicija Brčko Distrikta. Dakle, u Aneksu IV, odnosno u Ustavu BiH. Samo da ne bude nejasnoća, dakle to je samo jedno malo pojašnjenje.

Hvala vam lijepa. Ja se nadam da se vidimo u Sarajevu 17. Živi i zdravi bili.